

EELHINNANG

Kavandatava tegevuse keskkonnamõju olulisuse eelhindang on antud lähtudes KeHJS § 6 lg 3 kriteeriumitest:

1. Tegevuse ala ja selle lähiümbruse keskkonnatingimused

1.1. Maakasutus

Siia lauter (edaspidi ka *lauter*) asub Saare maakonnas Pihla vallas Lahekülas, Lautri kinnistuga (59201:001:0908) piirneval merealal. Käesoleval ajal osutatakse lautri teenuseid vaid alla 4-meetrise kogupikkusega veesõidukitele (tegu on 1960ndatel kolhoosi poolt rajatud lautrikohaga. Kutsutakse ka Siia Sadamaks, kuid sadamale omased tunnused puuduvad - ei ole randumiseks kaisid jne). 2016. a püügiandmete alusel oli lautris lossitava kala kogus ca 24 tonni, mistõttu on tegemist rannakaluritele olulise lautriga.

1.2. Alal esinevad loodusvarad, nende omadused ja taastumisvõime ning looduse-keskkonna vastupanuvõime

Lautri veealal ja sellega piirneval maismaa-alal ei esine loodusvarasid kasutataval kujul.

1.3. Märjalade, randade ja kallaste, pinnavormide, metsade, kaitstavate loodusobjektide, sealhulgas Natura 2000 võrgustiku alade vastupanuvõime

Lauter piirneb vahetult Kasti lahe hoiualaga, mis on kaitse alla võetud Vabariigi Valitsuse 27.07.2006 määrusega nr 176 „Hoiualade kaitse alla võtmine Saare maakonnas“. Kasti lahe hoiuala kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüüpide ja nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ I lisas nimetatud linnuliikide ning I lisas nimetatud rändlinnuliikide elupaikade kaitse. Lautri piirkonnas ei ole inventeeritud kaitstavaid elupaigatüüpe, kuid lautrist 200-300 m eemal on registreeritud III kategooria kaitsealuse võõrpõõsalinnu ja ca 500 m eemal punajalg-tildri pesitsusala.

1.4. Alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud.

1.5. Maareformi seaduse tähenduses tiheasustusega alade ning ajaloo-, kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõime

Lauter asub hajaasustusalal ning selle võimalikus mõjupiirkonnas vähemalt 1000 m raadiuses ei asu ajaloo-, kultuuri- või arheoloogilise väärtusega objekte.

2. Tegevuse iseloom, kaasa arvatud selle tehnoloogiline tase

Lautri tegevuse sihtotstarbeliseks jätkamiseks on esmatähtis süvendada lautri akvatoorium ja lautri faarvaater. Süvendustööde tulemusena peab lauter suutma teenindada kuni 7 meetri pikkuseid ja maksimaalselt 0,5 meetrise süvisega aluseid. Akvatooriumi süvendamine toimub osaliselt lautri maismaaosalt ja osaliselt vees oleva tehnikaga. Arvestuslik maksimaalne süvendusmaht on kuni 90 m³. Süvendatud sete ja muda tõstetakse ekskavaatori ja ujuvsüvendaja Watermaster abil maismaale ning ladustatakse lautri kinnistule ja vähesel määral (ca 10 m³) lautri ala täiteks, kus on lautri roiskuv madal auk. Ligikaudsed koordinaadid:

X	Y
6455122,6	420098,1
6455117,6	420090
6455126	420087,3
6455128,1	420094,4

Vee erikasutuse piirkonna koordinaadid on:

58°13'45.42", 22°38'22.9"
58°13'45.61", 22°38'21.79"
58°13'45.56", 22°38'23.19"
58°13'46.05", 22°38'24.3"

2.1. Loodusvarade kasutamine

Lautri süvendamise käigus toimub vee erikasutus, selle kirjeldus ja materjalide kasutus on antud eelmises punktis.

2.2. Jäätme- ja energiamahukus

Vee erikasutusega seotud tööde käigus tekkivaid jäätmeid käideldakse jäätmeseaduses sätestatud korras.

2.3. Lähipiirkonna teised tegevused

Lautri süvendamine toimub hajaasustusalal, mille ümbruskonnas asuvad vaid mõned üksikud eramud. Lautri võimalikus mõjupiirkonnas ca 1000 m raadiuses ei asu teisi sadamaid ega toimu muud olulist majandustegevust.

3. Tegevusega kaasnevatest tagajärgedest

3.1. Vesi ja pinnas

Taotlusest nähtub, et süvendustööd toimuvad vahetult lautris mahus kuni 90 m³. Eemaldatava pinnase näol on tegemist muda ja liivaga ning seega on süvendamisele kuuluv pinnas suhteliselt kergesti eemaldatav. Tulenevalt pinnase omadustest tekib piirkonnas süvendamise käigus paratamatult heljumit. Kuigi olulisi koelmualasid piirkonnas kaardistatud ei ole, tuleks siiski hoiduda veesiseste tööde tegemisest kalade massilisel kudeajal 15. aprillist kuni 31. maini.

Keskkonnaametile teadaolevalt ei ole nimetatud piirkonnas ja selle läheduses toimunud olulisi reostusi, mistõttu võib järeldada, et süvendatava pinnase saastetunnused pole olulised või puuduvad. See omakorda ei sea erinõudeid süvendatud pinnase käitlemiseks. Planeeritavate tööde läheduses puudub ka avalik supelrand, mille puhul vee kvaliteedi mõjutamine võiks olla oluline selle kasutajatele.

Lautri süvendamise ja pinnase teisaldamisega seoses on ette näha põhjaloomastiku lokaalne häirimine, kuid seda mõju ei saa pidada oluliseks. Heljumi mõju avaldub eeskätt valguskliima halvenemises ja troofsustaseme tõusus. Ülespaisatav põhjasete püsib mõnda aega veesambas ning võib hoovustega kanduda lautrist pisut kaugemale, mistõttu võib mõju põhjaloomastikule esineda ka veidi kaugemal. Kuna süvendatava pinnase osakaal on lahe mastaape arvestades pigem tühine, siis on muutused ajutised. Kumulatiivseid mõjusid ei esine.

Arvestades vee erikasutusega seotud tööde mahte võib väita, et veesisesed tööd lautris ei avalda olulist mõju rannalähedasel alal hüdrodünaamilisele režiimile, mis omakorda võiks põhjustada ümberkaudsete randade olulisi muutusi. Vee erikasutusega seotud tööd on kokkuvõttes lokaalsed, mistõttu puudub vajadus vee erikasutuse aegse ja järgse seire teostamiseks.

3.2. Õhu saastatus

Lautri süvendamise käigus toimuv vee erikasutus ei põhjusta olulisi muutusi õhukvaliteedi osas antud piirkonnas. Vähene mõju ümbritsevale keskkonnale võib avalduda eelkõige seoses töödel kasutatava tehnikaga, kuid seda mõju ei saa pidada oluliseks.

3.3. Jäätmete

Vee erikasutusega seotud tööde käigus tekkivaid jäätmeid käideldakse vastavalt õigusaktides sätestatule.

3.4. Müra

Tegevusega võib kaasneda müra, kuid eeldatavalt ei ületa müratase kinnistu piiril sätestatud piirmäärasid müra osas. Lautri mõjupiirkonnas asuvad vaid üksikud elumajad, mistõttu ei ole müra mõju oluline piirkonna elanikele. Kuna piirkonnas on registreeritud nii kaitsealuste linnuliikide elupaigad tuleb müratekitavate tööde tegemine planeerida väljapoole lindude peamist pesitsusaega 15. aprillist kuni 30. juunini.

3.5. Vibratsioon

Eeldatavalt ei teki vee erikasutuse käigus vibratsiooni, mis põhjustaks olulisi muutusi antud piirkonnas.

3.6. Valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Valguse, soojuse ja kiirguse reostust vee erikasutusega ümbruskonnale ei kaasne. Lõhnareostus on lühiajaline ning ehitustööde aegne ja valdavalt seotud ehitustööde käigus kasutatavate masinate ja veokite diiselmootoritega.

4. Tegevusega kaasnevate avariolukordade esinemise võimalikkus

Lautri süvendamise käigus on teoreetilisteks võimalusteks kasutatava tehnikaga toimuv avari, kuid selle esinemise tõenäosus on väike, kuna üldine liiklus piirkonnas on väike. Eeldus heast koostööst ja ladusast info liikumisest töödel osalevate inimeste vahel ning töökorras tehnika kasutamisest aitab vähendada kõikvõimalikke avariisid ja nendest tulenevat kahjulikku mõju. Töökorras tehnika kasutamisel ei ole tõenäoline õlireostuse tekkimine ja seeläbi ümbritseva maastiku ja vee kahjustamine.

5. Kavandatava tegevuse eeldatavast mõjust Natura 2000 võrgustiku alale

Natura 2000 võrgustiku alade kaitse korraldamise põhimõtteks on, et alustada või jätkata võib kõiki tegevusi, mis ei ohusta ega kahjusta sellel alal kaitstavate liikide soodsat seisundit ning alade terviklikkust. Hoiualadel on keelatud hävitada ja kahjustada elupaiku, mille kaitseks hoiualad on moodustatud ning kaitstavaid liike oluliselt häirida. Keelatud on ka tegevus, mis seab ohtu elupaikade ja kaitstavate liikide soodsa seisundi. Antud projektiga kavandatavad tegevused ei ohusta kaitstavaid loodusobjekte, sh Natura 2000 võrgustiku ala, kui vee erikasutuse käigus peetakse kinni vee erikasutusloas kehtestatud piirangutest.

5.1. Kavandatava tegevuse eeldatav mõju mõnele muule kaitstavale loodusobjektile

Vastavalt taotluses toodud infole, ei mõjuta kavandatud tegevuse muid kaitstavaid loodusobjekte ja liike.

6. KeHJS § 6 lg 3 punktides 1–4¹ nimetatuga kaasneva mõju suurus, ruumiline ulatus, kestus, sagedus ja pöördumus, toime, kumulatiivsus ja piiriülene mõju ning mõju ilmnemise tõenäosus

Keskkonnaameti hinnangul puudub kavandataval tegevusel oluline keskkonnamõju, kuna:

- kavandatav tegevus ei mõjuta kaitsealasid, kaitstavate liikide elupaikasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid;
- eelhindamise tulemusena selgus, et taotletava tegevuse tulemusel ei teki olulist mõju veekeskkonnale, sh merepõhja elustikule, kalastikule ja linnustikule juhul kui töid tehakse väljapool lindude pesitsusaega ja kalade kudeaega (15.04–30.06);
- eelhindamise tulemusena selgus, et taotletava tegevusega ei ületata piirmäärasid müra, õhusaastatuse ja vibratsiooni osas;
- eelhindamise tulemusena selgus olulise kumulatiivse mõju puudumine;
- seega puudub kavandataval tegevusel eeldatavalt oluline keskkonnamõju.